

Sayın MEHMET ALİ ŞAHİN Haklıdır... (*)

Kızıltan ULUKAVAK

Safranbolu'da geçen hafta sonu, 17'ncisi düzenlenen ve “*Safranbolu Uluslararası Belgesel Film Festivali*” adı verilen etkinlikte Karabük Milletvekili Sayın Mehmet Ali ŞAHİN yaptığı konuşmada, söz konusu festivallerin yıllardır kamuoyunda hiçbir ses getiremediğine, bu yılki festivalin de birkaç gün önce yanan Safranbolu'nun tarihi konağı kadar bile medyada yer bulamayacağına değinerek, bu olumsuzlukları giderici önlemler alınması gerektiğini önemle vurgulamıştır. Festivali yere göğe sığdıramayan, abartıkça abartan ve gerçeklerden tamamen uzak söylemlerin yanında Sayın ŞAHİN'in saptamaları, bir gerçeğin en yalın biçimde dile getirilişidir; özellikle alkışlanması gereken değer ve önemdedir. Niçin böyledir ?

Bu sorunun yanıtı, uzun yıllar boyu bu satırların yazarının konuşmalarında, yazılarında ve kitaplarında ısrarla yinelenen görüşler özetlenerek verilebilir: Yarışmaya katılan belgesel filmler, sanatsal ve kültürel açıdan çok kaliteli ve değerli olabilirler. Ancak, ana teması Safranbolu olmayan bu belgesellerden Safranbolu'nun hiç bir kazanımı yoktur. Verilen ödüllerin ve bu amaçla Ankara'dan gönderilen ya da Belediye bütçesinden ayrılan ödeneklerden yapılan harcamaların Safranbolu'ya bir getirisinden söz edilemez. Safranbolu'nun, Kültür Bakanlığı'nca yürütülmesi gereken bir etkinliği üstlendiği söylenebilir.

Ayrıca, bu yarışmaya, zaman zaman bir iki yabancı katıldı diye “*Uluslararası*” gibi, abartılı ad ve sıfatlar takılmasından ne yarar umulur? Her yıl İstanbul, Antalya ve Adana'da çok görkemli ve çok geniş katılımlarla, gerçekten uluslararası düzeyde benzer etkinlikler yapılırken, Safranbolu'da hiç ses getirmeyen, getirme olanağı da olmayan belgesel film yarışmalarında niçin ısrar edilir?

Yarışmaya katılacak belgesel filmlerin, özellikle Safranbolu'daki soyut ya da somut bir kültürel değeri konu alması gibi bir ön koşul söz konusu değildir. Oysa, Safranbolu'nun kaybolmaya ve unutulmaya başlamış soyut mirasının da, somut mirası gibi mutlaka belgelenmeye gereksinimi bulunmaktadır. Düzenlenecek belgesel filmler, sadece ve sadece Safranbolu'nun somut ya da soyut kültürel değerlerinin bilinmesi, korunması ve arşivlenmesi amacına yönelik olmalıdır. Bu arada her yıl yinelenen Fotoğraf Yarışmaları da, yine sadece ve sadece Safranbolu'yu konu almalı; Safranbolu enstantaneleri sergilenmelidir.

Yurt düzeyinde çeşitli yörelerde düzenlenen kültürel etkinlikler, aslında o yöreyi tanıtan; o yöreyle özdeşleşen sözcüklerle adlandırılmaktadır. Örneğin Taşköprü'de, her yıl yapılan kültürel etkinlik, o yörenin ünlü ürünü “sarımsak”tan ad alırken, Beypazarı'ndakine de “*Tarihi Evler, El Sanatları, Havuç ve Güveç Festivali*” adı verilirken, Safranbolu'dakine, “*belgesel film festivali*” denilmesi, Safranbolu'yu çağırıştıran ve onunla özdeşlenen bir adlandırma değildir. Oysa, Safranbolu ile özdeşleşen, “*Safranbolu evleri*”dir Merhum Süha ARIN yapımı, “*Safranbolu'da Zaman*” belgesel filminin, 1977 yılında Antalya'da, kendi dalında birincilik ödülüne layık bulunmasından öte, Safranbolu ile belgesel film arasında hangi ilişki kurulabilir? Anılan filmin ünlü yönetmeni rahmetli Süha ARIN bile, 2003'te vefatından önce, son kez katıldığı Safranbolu Festivalinde, bu etkinliğe, belgesel film festivali denilmesindeki anlamsızlığa değinerek, belgesel film yarışmasının, Safranbolu'daki bir kültürel etkinliğin adı değil, ancak bir alt başlığı olabileceğini dile getirmiştir. Etkinliğin adı, eğlenceyi çağırıştıran festival sözcüğü olmaksızın, “*Safranbolu Evleri Haftası ya da Günleri*” olabilir. Safranbolu'nun kültürünü ve mimarlık dokusunu öne çıkaran başka bir ad da konabilir.

Safranbolu'nun aksine Beypazarı, düzenlediği festivali, “*Tarihi evler*” sözcükleriyle adlandırmaktadır. Mimarlık dokusunun önemi ve değeri yönünden, “*Dünya Miras Listesi*”ndeki Safranbolu'nun “*eline su dökemeyecek*” konumdaki ve onun ancak bir iki mahallesi genişliğindeki Beypazarı'nın, yaptığı etkinliğe “*tarihi evler*” ibaresini de ekleyerek, Safranbolu'nun “*pabucunu dama atma*” girişiminde olması Safranbolu'ya haksızlıktır.

Safranbolu, Türk ve Dünya kamuoyuna, 1970 yılların ikinci yarısında her yıl düzenlenen ve bir kez de 1990 yılında yinelenen “*Safranbolu Mimarlık Değerleri ve Folkloru Haftaları*” sayesinde tanıtılmıştır. Safranbolu Haftaları’nın başlatıldığı 1975 yılından, çeyrek yüzyıl geçtikten sonra, 2000 yılında, bu Hafta’ların başlangıcının 25. yıldönümünde, çok görkemli bir hafta düzenlenmesi beklenirken, Safranbolu’nun tanıtımında çok önemli bir araç olan “*Safranbolu Mimarlık Değerleri ve Folkloru Haftası*”nın adının, “*Uluslararası Altın Safran Belgesel Film Festivali*” olarak değiştirilmesi, acı ve üzücü olduğu kadar, düşündürücüdür. Acı ve üzücüdür; çünkü yeni uygulama, ne adıyla ve ne de içeriğiyle eski etkinliğin yüzde biri kadar etkili olamamaktadır. Düşündürücüdür, çünkü “*Devlette devamlılık esastır*” denilir; Belediyelerde de böyle olmalıdır; eskinin başarılı uygulamalarını sürdürmek, eski yöneticilere değil, yenilere onur kazandırır.

Geçmişte Safranbolu’da düzenlenen söz konusu kültür haftaları sırasında, tüm ulusal basın organlarının haberlerinde, köşe yazılarında; radyo ve televizyon yayımlarında hep Safranbolu’dan söz edilmiştir. Gazetelerin en ünlü muhabirleri ile köşe yazarlarının yanında, bilim ve sanat çevrelerinin en önde gelen isimlerini, Üniversite öğretim üyelerini ve Bakanlıkların üst düzey yöneticilerini Safranbolulular evlerinde konuk etmişler, hep Safranbolu’dan söz edilmiş ve bu konuklar Safranbolu’nun kamuoyundaki gönüllü sözcüleri, destekçileri ve elçileri olmuştur. Ünlü bilim adamı Sayın Prof.Dr. Doğan KUBAN’ın, çok uzun yıllar sonra 04.05.2012 tarihli Cumhuriyet-Bilim Teknoloji Dergisi’ndeki yazısında, Safranbolu haftaları için, “*...Cumhuriyet tarihimizin en görkemli kültür buluşmalarından biriydi... Safranbolu’nun Dünya Tarihi Mirası olarak var oluşu, o büyük aydınlanmanın sonucudur*” nitelendirmesini yapması, Safranbolu açısından kıvanç duyulacak bir olgudur.

Günümüzde de Safranbolu’da düzenlenecek kültürel ağırlıklı toplantıların benzer etkinlikte olabilmesinin önem taşıdığı kabullenilmeli ve düzenlenen etkinlikler, kamuoyunda sürekli Safranbolu’dan söz edilmesine fırsat yaratabilmelidir. Etkinlik sırasında gazetelerin ünlü kalemlerinin, televizyonların sunucu ve yorumcularının, kamunun ve özel kesimin yönlendirici ve sürükleyici isimlerinin Safranbolu’nun konuğu olmaları sağlanmalıdır. Bu yolla Safranbolu’nun “*Dünya Miras Listesi*”ndeki onur ve gurur verici konumu ile “*Başka Safranbolu Yok*” ve “*Korumanın Başkenti Safranbolu*” söylemlerinin bir yakıştırma değil, gerçeklerin özlü bir biçimde dile getirilişi olduğu herkese sık sık anımsatılmalıdır.

Bu satırların yazarı, geçmiş yıllarda bu gerçekleri anlatmaya çalışsa da, başarılı olamamış ve sonunda Şair Mehmet Kami Efendi’nin “**Gül’e guş ettiremez, boş yere bülbül inler / Varak-ı mihr-ü vefayı kim okur, kim dinler ?**” (*Bülbül, gül’e dinletemeden boş yere öter / Vefa sayfalarını kimse ne okur, ne dinler*) dizelerindeki gibi bir konumda kalmıştı. Ancak Karabük Milletvekili Sayın Mehmet Ali ŞAHİN’in benzer görüşleri dillendirmesi üzerine, “**Konuşsam dinleyen bulunmuyor, sussam gönlüm razı olmuyor**” özdeyişi gereği, yukarda değinilen gerçekleri, sade bir Safranbolulu olarak bir kez daha yinelemek zorunluluğunu duymuştur.

“*Doğrular kimsenin tekelinde*” olmasa da, “*akıl için yol bir*” olsa da; herhalde, kimilerine göre öteki konumdaki birine ait görüşler önemsenmiyor. Benzer içerikteki, öteki olmayan, aynı ekolden, aynı aileden olan ve hem de ailenin en büyüğü konumunda bulunan Sayın Mehmet Ali ŞAHİN’in çok haklı ve isabetli değerlendirmelerinin, gelecek yıl için göz ardı edilmeyeceği umulur. Umudun boşuna olmadığını görmekten de mutluluk duyulur.

(*) 06.10.2016 tarihli Safranbolu Ekspres ve Karabük Batı Karadeniz Ekspres Gazetelerinde yayımlanmıştır.